

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

www.parlament.md

5 iulie 2012

LP Nr. 255

Biroului permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului Republicii Moldova înaintăm cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de Hotărâre pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a societății civile pentru perioada 2012 – 2015 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei.

ANEXE:

- 1) Proiectul de Hotărâre;
- 2) Strategia;
- 3) Planul de acțiuni;
- 4) Nota informativă

Deputați în Parlament:

L. Palihovici

Liliana PALIHOVICI

S. Jantuan

Stella JANTUAN

V. Saharneanu

Vladimir SAHARNEANU

G. Mocanu

Gheorghe MOCANU

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA D.D.P. Nr. <u>1578</u> <u>05</u> - <u>07</u> 20 <u>12</u> Ora _____
--

HOTĂRÎRE

pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a societății civile pentru perioada 2012 – 2015 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei

Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Art. 1 – Se aprobă Strategia de dezvoltare a societății civile pentru perioada 2012 – 2015 și Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei, expuse în anexe.

Art. 2 – Guvernul:

- a) în cooperare cu organizațiile nonguvernamentale, în termen de 4 luni:
- va institui Unitatea responsabilă de cooperarea cu societatea civilă, care va întruni reprezentanți din partea executivului și din partea societății civile, pentru coordonarea și monitorizarea implementării Strategiei și al Planului de acțiuni;
  - Va prezenta Parlamentului proiectele de acte legislative prevăzute în Strategie;
  - Unitatea responsabilă de cooperarea cu societatea civilă va prezenta anual Parlamentului, până la data de 31 martie, raportul privind executarea prevederilor Planului de acțiuni, respectiv implementarea a Strategiei;

Art. 3 - Grupul de lucru pentru elaborarea Strategia de dezvoltare a societății civile pentru perioada 2012 – 2015 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei, instituit prin Dispoziția Președintelui Parlamentului DD/C-1 nr. 10 din 09.02.2012, va monitoriza complementar Unității responsabilă de cooperarea cu societatea civilă instituită de Guvern implementarea Strategiei și al Planului de acțiuni;

Art. 4 - Comisia juridică, numiri și imunități va exercita controlul asupra executării prezentei hotărîri;

Art. 5 - Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

STRATEGIA

de dezvoltare a societății civile pentru perioada 2012 – 2015

Abrevieri

Autoritățile administrației publice centrale

APC	Administrația publică centrală
APL	Administrația publică locală
CNP	Consiliul național de participare
ENF	Educație non-formală
ONG	Organizație neguvernamentală
OSC	Organizații ale societății civile
Regulamentul	Regulamentul cu privire la procedurile de asigurare a transparenței în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor
Strategia	Strategia de dezvoltare a societății civile din Republica Moldova 2012-2015

Introducere

Dezvoltarea societății civile are o importanță cheie pentru valorile fundamentale, democratice și pluraliste a oricărei țări, dar și pentru încurajarea implicării sociale a cetățenilor în procesele de dezvoltare. Dezvoltarea sectorului asociativ reafirmă drepturile constituționale ale cetățenilor, inclusiv dreptul la libertatea de asociere, libertatea întrunirilor, libertatea de exprimare. Prin activitățile lor, cetățenii contribuie la o dezvoltare comprehensivă, la îmbunătățirea standardelor de trai și a calității vieții.

O asemenea contribuție din partea sectorului asociativ în promovarea și edificarea unei societăți democratice implică necesitatea unei cooperări intense cu instituțiile statului. Acțiunile reciproce pot să contribuie semnificativ la progrese în diverse sfere sociale pentru a răspunde adecvat problemelor existente. Organizațiile societății civile (OSC), ca

parte integrantă a sistemului social, sunt o formă prin care inițiativele cetățenești sunt exprimate, facilitând astfel participarea activ în administrarea proceselor publice. Susținerea societății civile reprezintă o modalitate de a stimula coeziunea socială și crearea capitalului social durabil. De asemenea, organizațiile societății civile posedă un potențial economic înalt prin rolul lor de angajatori, astfel contribuind la diminuarea șomajului. Prin urmare, este în interesul Republicii Moldova să susțină dezvoltarea sectorului asociativ, să adopte politici și un cadru favorabil pentru activitatea sectorului asociativ - actor fundamental pentru promovarea democrației și valorilor democratice, partener vital în identificarea și redresarea problemelor în diverse sfere sociale.

Strategia de Dezvoltarea a Societății Civile pentru Perioada 2012-2015 (Strategia) reflectă angajamentul Republicii Moldova de a consolida în mod sistematic condițiile pentru dezvoltarea rapidă și progresivă a societății civile. Fiind edificată pe principiile încrederii reciproce, parteneriatului, transparenței, participării, non-partizanatului politic, Strategia continuă eforturile demarate în cadrul Strategiei precedente a dezvoltării a societății civile 2009-2011. Documentul a fost elaborat în parteneriat cu Consiliul Național al ONG-urilor din Republica Moldova, cu susținere financiară din partea Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID), în cadrul Programului „Consolidarea Societății Civile în Moldova” (MCSSP), implementat de FHI 360.

Scopul strategiei este crearea un cadru favorabil pentru dezvoltarea societății civile active, capabile să contribuie progresiv la dezvoltarea democratică a Republicii Moldova, să stimuleze coeziunea socială și să dezvolte capitalul social. Cu toate că nu există o definiție general acceptată a termenului “societate civilă”, în sensul prezentei Strategii este luată ca bază definiția Organizației Națiunilor Unite: “entități non-profit, grupuri voluntare de cetățeni, organizate la nivel local, național și internațional pentru a scoate în evidență probleme de interes public. Totalmente orientate și create de persoane cu interese comune, acestea desfășoară diverse servicii și funcții umanitare, reprezintă necesitățile cetățenilor în fața structurilor guvernamentale, monitorizează implementarea politicilor și programelor și susțin participarea sectorului civil la nivel comunitar”¹.

Documentul urmărește implementarea a **trei obiective generale**: (i) Consolidarea Cadrelor de Participare a Societății Civile la elaborarea și monitorizarea implementării Politicilor Publice; (ii) Promovarea și consolidarea durabilității financiare a Societății Civile; (iii) Dezvoltarea spiritului civic activ și a voluntariatului. În urma realizării Strategiei sunt preconizate următoarele **rezultate**: (i) Este edificat un sistem eficient de participare a OSC în procesul decizional; (ii) Sunt instituite mecanisme adecvate pentru

asigurarea viabilității financiare a OSC; (iii) Este înregistrată o creștere semnificativă a participării cetățenilor în activități de voluntariat și în procesele de dezvoltare a țării.

1. Contextul și factorii determinanți ai Strategiei

Strategia continuă eforturile demarate în cadrul Strategiei precedente a dezvoltării a societății civile 2009-2011, adoptate prin Hotărârea Parlamentului nr. 267 din 11.12.2008. Deși Planul de Acțiuni al Strategiei respective nu a fost aprobat, unele activități ce vizează dezvoltarea societății civile au fost implementate. A fost elaborate și adoptate modificări a Legii cu privire la Asociațiile Obștești în partea ce ține de statutul de utilitate publică. Pe lângă Ministerul Justiției a fost creat un grup de lucru pentru modificarea legislației necomerciale. Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea cu privire la voluntariat, astfel inițiind edificarea unui cadru favorabil pentru desfășurarea activităților de voluntariat. A fost adoptată Legea cu privire la serviciile sociale care recunoaște asociațiile obștești drept prestator de servicii sociale. A fost lansat Programul de granturi pentru OSC de tineret și a fost elaborat cadrulul legal respectiv. De asemenea, au fost elaborate indicații metodologice cu privire la particularitățile contabilității în organizațiile necomerciale.

Factorii determinați ai Strategiei rezidă în numărul relativ mic de OSC raportat la 1000 de locuitori, proporția mică a ONG-urilor active, nivelul scăzut de participare a OSC în procesul decizional, viabilitatea financiară diminuată a OSC, spiritul civic redus și lipsa infrastructurii de voluntariat. O descriere mai detaliată a acestor factori este prezentată în secțiunile acestui capitol.

1.1. Societatea Civilă din Republica Moldova: Date Generale

Actualmente în Republica Moldova sunt înregistrate peste 8200 de organizații ale societății civile (OSC). Majoritatea OSC înregistrate (aprox. 65%) sunt localizate în mun. Chișinău, deși această unitate teritorial administrativă reprezintă doar aproximativ 25% din populația totală a țării. Conform estimărilor, în regiunea Transnistreană a Republicii Moldova sunt înregistrate peste 1000 de OSC, care contribuie, într-o anumită măsură, atât la reprezentarea intereselor cetățenilor din regiune, cât și la stabilirea de contacte între cele două maluri ale Nistrului. Republica Moldova are aproximativ 1,9 de OSC raportat la 1000 de locuitori, ceea ce reprezintă un anumit progres comparativ cu Ucraina (1,2) și Federația Rusă (1,6). Însă acest număr este excesiv de mic în comparație

¹ <http://www.ngo.bham.ac.uk/Definingfurther.htm>

cu alte țări din regiune, inclusiv România (2,9), Macedonia (5,6), Ungaria (6,6), Croația (9,6)².

Conform estimărilor, circa 25% din numărul total al OSC sunt suficient de active și dezvoltă diferite proiecte și inițiative³. Una din cauzele numărului redus de ONG active este lipsa surselor de finanțare din interior țării prin intermediul finanțărilor publice și private și lipsa mecanismelor pentru generarea de venit prin prestarea de servicii. În Republica Moldova a lipsit ca atare și o politică clară de susținere și dezvoltare a sectorului asociativ.

În prezent, OSC din Moldova activează în domenii foarte variate și sunt implicate în diverse domenii. Analizând situația în termeni cantitativi, constatăm că aproape jumătate dintre organizații lucrează fie în domeniul social, fie în cel al educației. Fiecare a zecea organizație neguvernamentală lucrează în domeniul drepturilor omului, iar alte 7,4% – în sectorul de tineret. Preocupările față de mediul ambiant reprezintă domeniul de activitate pentru 6,5% din organizații, iar 4,3% sunt interesate de dezvoltarea economică. Mass-media constituie o preocupare pentru 3,4% din organizații. O evoluție spectaculoasă, în termeni cantitativi, au înregistrat organizațiile din domeniul dezvoltării comunitare⁴.

În linii generale, OSC din Moldova activează pentru toate categoriile de cetățeni. Totuși, acestea desfășoară activități orientate preponderent în beneficiul copiilor și tinerilor (60,3%). Persoanele în etate (bătrâni, pensionari, veterani) și grupurile profesionale beneficiază de susținerea a 17,8% și, respectiv, 17,0% dintre organizații. În serviciul femeilor activează 4,6% dintre OSC-uri, iar fiecare a zecea organizație neguvernamentală a declarat că instituțiile de stat sunt principalii lor beneficiari. De asemenea, o organizație din zece activează în beneficiul persoanelor socialmente defavorizate, iar 7,8% activează în folosul altor OSC-uri. Asociațiile acordă o atenție mai mică categoriilor defavorizate. Astfel, doar 4,6% dintre organizații lucrează pentru persoane cu dizabilități, 3% – pentru minorități și 2,7% – pentru victime. În același timp, 7,8% dintre organizații activează pentru toți cetățenii⁵.

Cadrul juridic pentru OSC, non-profit din Republica Moldova recunoaște trei forme distincte de organizare: asociații obștești, fundații și instituții private. Legislația de bază include Legea nr. 837 din 17.05.1996 cu privire la Asociațiile Obștești, Legea cu privire la fundații (1999), Codul civil (2002). Majoritatea copleșitoare a OSC-urilor din

² Cifrele sunt aproximative și au fost calculate în baza 2010 NGO Sustainability Index, disponibil online la http://www.usaid.gov/locations/europe_eurasia/dem_gov/ngoindex/2010/complete_document.pdf

³ Contact (2011). Studiul: Transparența și durabilitatea financiară a organizațiilor neguvernamentale din Moldova, p. 6

⁴ PNUD (2007). Studiu privind Dezvoltarea Organizațiilor Neguvernamentale din Republica Moldova, pp. 7-13

⁵ ibid

Moldova sunt înregistrate în calitate de asociații obștești. Legea cu privire la Asociațiile obștești a fost modificată în 2007 și, respectiv 2010, pentru a aduce Legea în conformitate cu Codul Civil și a de a stabili reguli mai permissive pentru asociațiile obștești de a obține statutul de utilitate publică. În total 670 de OSC au deținut statutul de utilitate publică în diferite perioade și doar aproximativ 40% din acestea organizații revendică permanent statutul de utilitate publică. Numărul organizațiilor din mun. Chișinău care dețin statutul de utilitate publică oscilează în jurul a 170-190 de organizații. În ultimii doi ani, numărul de organizații din afara Chișinăului care dețin certificatul de utilitate publică a crescut până la 120-130 de organizații .

1.2. Participarea societății civile în procesul decizional

Una dintre preocupările majore este înstrăinarea cetățenilor față de procesul de guvernare. În acest context, ca și în multe altele, societatea civilă constituie un element important al procesului democratic. Aceasta oferă cetățenilor o cale alternativă, alături de cele ale partidelor politice și lobby-urilor de canalizare de opinii diverse și de asigurare a unor interese variate în procesul de luare a deciziilor.

Participarea scăzută a societății civile în procesul decizional are la bază o serie de cauze, inclusiv carențe de ordin legislativ privind asigurarea transparenței decizionale, practici instituționale defectuoase la nivelul APC și APL, capacități reduse ale OSC de a participa la procesul de luare a deciziilor, carențe ale sistemului educațional privind cetățenia democratică, nivelul de dezvoltare social economic și, în consecință - lipsa unei clase de mijloc viguroase și interesate în participarea publică, probleme de percepție prin care se privea participarea publică a ONG-ilor drept implicare politică, lipsa de programe ale donatorilor care ar fi stimulat mai activ participarea societății civile.

Deși există un cadru legislativ consacrat transparenței decizionale, o serie de prevederi sunt difuze. Legea privind transparența în procesul decizional⁶ nu prevede în mod expres publicarea proiectelor de decizii împreună cu anunțul despre inițierea elaborării, pe paginile web ale Autorităților Administrației Publice Centrale (AAPC), ceea ce creează confuzii la aplicare. Termenul-limită de cel mult 15 zile lucrătoare pentru prezentarea recomandărilor asupra proiectelor de decizii oferă posibilitate AAPC de a stabili termene nejustificat de scurte și astfel de limita participarea părților interesate la procesul decizional. Similar, Regulamentul cu privire la procedurile de asigurare a transparenței în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor⁷ (Regulamentul), permite informarea

⁶ nr. 239-XVI din 13.11.2008

⁷ Adoptat prin Hotărârea nr. 96 din 16.02.2010 cu privire la acțiunile de implementare a Legii nr.239-XVI

discreționară de către AAPC cu privire la proiectele de decizii inițiate, evitând informarea obligatorie despre elaborarea tuturor proiectelor de decizii inițiate. Regulamentul nu prevede includerea în dosar a recomandărilor parvenite, ceea ce duce la diminuarea încrederii cetățeanului în acest proces. Regulamentul conține prevederi difuze privind accesul la dosar și sinteza recomandărilor, ceea ce duce la plasarea selectivă a acestora⁸.

Deși au fost înregistrate progrese semnificative în aplicarea legislației privind transparența decizională⁹, nu toate autoritățile s-au conformat prevederilor legislației. Conform rapoartelor independente, o parte din paginile web ale Autorităților Administrației Publice Centrale (AAPC) nu au creat rubrici speciale dedicate transparenței decizionale. De asemenea, doar o parte din AAPC au plasat pe paginile lor web oficiale regulile interne privind procedurile de informare, consultare și participarea în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor. În multe cazuri pe paginile web ale AAPC nu este plasată informația privind numele și informația de contact ale coordonatorului de consultare publică în procesul decizional. Nu toate proiectele de decizii sunt făcute publice, multe dintre acestea sunt postate fără indicarea datei și a termenului-limită de prezentare a comentariilor. Majoritatea AAPC nu postează pe paginile lor web sinteza recomandărilor primite și a deciziilor în legătură cu contribuțiile părților interesate. Rămâne o practică frecventă adoptarea în regim de urgență a proiectelor în cadrul ședințelor de guvern, fără informarea și consultarea prealabilă a părților interesate¹⁰. La nivel local există o pagină web unde sunt plasate dor deciziile adoptate (www.actelocale.md), nu și proiectelor de decizii, fapt care ar facilita participarea OSC și a constituenților acestora în procesul decizional.

O altă cauză care determină diminuarea capacităților OSC este lipsa de suport la nivel național pentru asociațiile care monitorizează implementarea politicilor publice și contribuie activ la identificarea acțiunilor de optimizare a acestora. Deși în țările occidentale există numeroase practici pozitive de susținere din resurse bugetare a ONG care desfășoară activități și programe de monitorizare a calității guvernării („watchdog”), în Republica Moldova aceste practici încă nu au fost implementate. Punerea în aplicare a unor astfel de mecanisme ar contribui semnificativ la creșterea participării OSC în procesele de luare a deciziilor și monitorizare a implementării politicilor.

⁸ ADEPT (2011). Raport final de monitorizare a respectării transparenței decizionale. Iulie – decembrie 2011, accesibil online la <http://www.e-democracy.md/files/final-report-transparency-2011.pdf>

⁹ Raport de monitorizare și evaluare a realizării reformei administrației publice centrale în Republica Moldova, anul 2010, accesibil online la <http://cancelaria.gov.md/lib.php?ro&idc=333&>

¹⁰ ADEPT (2011). Raport final de monitorizare a respectării transparenței decizionale. Iulie – decembrie 2011

Dezvoltarea cooperării cu societatea civilă este o activitate complexă, implică o abordare inter-sectorială și inter-instituțională. Actualmente în Republica Moldova, la nivelul autorităților publice centrale lipsește o structură de coordonare a cooperării cu societatea civilă. Asemenea structuri există și activează cu succes în mai multe state Europene, inclusiv Franța, Marea Britanie, Ungaria, Macedonia, Slovacia, Cehia, Croația, Macedonia¹¹. Deși au fost efectuați anumiți pași concreți pentru a asigura un dialog permanent dintre autoritățile publice și societatea civilă, instituționalizarea acestei cooperări rămâne a fi problematică. Prin Hotărârea nr. II din 19 ianuarie 2010 a Guvernului Republicii Moldova a fost creat Consiliul Național de Participare (CNP). Conform documentului acesta urmează a fi asistent de Direcția politici, planificare strategică și asistență externă a Cancelariei de Stat. Această structură are o listă comprehensivă de atribuții și capacități reduse pentru a asigura dialogul și comunicarea permanentă cu societatea civilă.

Pe de alta parte, sunt multe alte rețele de ONG care se ocupă de politici pentru dezvoltarea sectorului pe care îl reprezintă - Consiliul Național al ONG din R. Moldova, Alianța ONG-urilor Active în domeniul Protecției Sociale a Copilului și Familiei, Alianța Organizațiilor pentru Persoanele cu Dezabilități, Rețeaua ONG din Domeniul SIDA, Alianța Anticorupție, Forumul Femeilor, Clubul Politic al Femeilor 50/50. Unele din rețele au experiență semnificativă de colaborare cu ministerele de resort - Coaliția pentru promovarea legii și activităților de Voluntariat, Consiliul Național al Tineretului din Moldova au inițiat politici de durată în parteneriat cu Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Educației.

1.3. Viabilitatea financiară a OSC

În Republica Moldova au fost înregistrate progrese limitate în implementarea mecanismelor financiare și fiscale în favoarea OSC. Asigurarea viabilității financiare reprezintă un aspect esențial în dezvoltarea sectorului asociativ din Republica Moldova, iar progresele înregistrare în ultima perioada sunt insuficiente pentru garantarea durabilității.¹² Pe parcursul perioadei de implementare a Strategiei Dezvoltării Societății Civile 2009-2011 s-au înregistrat doar progrese limitate la capitolul politici fiscale pentru consolidarea societății civile, însă practic lipsește un mediu favorabil pentru asigurarea

¹¹ ECNL, ICNL (2011). European Practices on Implementation of Policy Documents and Liaison Offices that Support Civil Society Development

¹² Rezoluțiile Forumului ONG din 15-16 Decembrie 2008, <http://consiliulong.md/ro/forum/show/2>

durabilității financiare a OSC, inclusiv prin finanțare publică directă și indirectă, filantropie privată, generare de venit.¹³

Organizațiile societății civile (OSC) din Moldova sunt excesiv de dependente de sursele de finanțare din exterior. Conform studiilor în acest domeniu, bugetele organizațiilor neguvernamentale provin în proporție de 80-95 procente din resursele donatorilor externi¹⁴. Conform estimărilor, marea majoritate a resurselor financiare ale ONG-urilor se formează din granturi (92%), în timp ce serviciile contra plată reprezintă 6% din bugetele organizațiilor neguvernamentale, iar „alte surse” cum ar fi cotizațiile de membru, donațiile individuale, reprezintă doar aproximativ 2%¹⁵.

Situația la acest capitol în Moldova este alarmantă și din perspectivă regională. În comparație cu situația din țările din regiune, Moldova este țara cu dependența cea mai mare de sursele de finanțare din exterior. Astfel, conform unor studii privind durabilitatea financiară a ONG-urilor în mai multe țări Europene, inclusiv România, Polonia, Ungaria, Republica Cehă, Slovacia, marea majoritate a resurselor financiare a ONG, aproximativ 43%, se formează din modalități de auto-generare a veniturilor, inclusiv cotizații de membru, activități economice, servicii contra-plată, venitul general din investiții. În țările menționate suportul sectorului public, de asemenea, se poziționează ca o sursă semnificativă de venit și constituie aproximativ 35%. Această categorie este urmată de surse ce rezultă din filantropia privată (22%), inclusiv facilități fiscale pentru agenții privați, facilități fiscale individuale, contribuția voluntarilor¹⁶.

Sursele interne de autofinanțare sunt insuficient de dezvoltate și valoarea celor existente este redusă. Experiența internațională demonstrează că sunt necesare mai multe mecanisme și instrumente de stimulare a durabilității financiare a societății civile. Experiența țărilor din regiune și a democrațiilor avansate demonstrează că este necesară instituirea unui climat favorabil pentru punerea în aplicare a celor trei seturi de mecanisme pentru asigurarea viabilității financiare ale OSC: (i) Finanțarea publică directă și indirectă – facilități/scutiri fiscale, granturi, subsidii bugetare, granturi pentru anumite scopuri de utilitate publică, contracte pentru prestarea unor servicii sociale; (ii) filantropia privată - facilități fiscale pentru donatori, inclusiv prin deducerea donațiilor, direcționarea unui procent din impozitul contribuabililor și (iii) generarea de venit –

¹³ Rezoluțiile Forumului ONG din ediția VI, 23-24 iunie 2011, Chișinău, <http://consiliulong.md/ro/forum/show/8>, și Forumul ONG din R. Moldova, ediția V, desfășurat în perioada 15 – 16 decembrie 2008, la Chișinău, <http://consiliulong.md/ro/forum/show/2>, Centrul de Resurse pentru Drepturile Omului, CReDO (2011). Consolidarea financiară a societății civile prin introducerea mecanismului de direcționare a unei părți din impozit către organizațiile necomerciale de utilitate publică

¹⁴ USAID (2011). 2010 NGO Sustainability Index, p. 141

¹⁵ Contact (2011). Studiul: Transparența și durabilitatea financiară a organizațiilor neguvernamentale din Moldova, p. 6

¹⁶ ICNL (2005). Laws and Other Mechanisms for Promoting NGO Financial Sustainability, p. 2

instituirea unui mediu favorabil pentru desfășurarea activităților economice, facilitarea fiscală a activităților de antreprenoriat social, etc.

La moment, în cadrul a două Ministere există practici pozitive de finanțare publică directă a OSC. Astfel, în cadrul Ministerului Mediului funcționează Fondul Ecologic care are menirea să colecteze resurse și să susțină măsurile de protecție a mediului și reconstrucție a ecosistemelor, inclusiv prin acordarea de sprijin financiar organizațiilor ecologiste neguvernamentale în baza unui program special de granturi pentru proiectele destinate protecției mediului înconjurător¹⁷. În mod similar, în cadrul Ministerului Tineretului și Sportului au fost inițiate cu succes programe de susținere a programelor și proiectelor de tineret desfășurate de către OSC de tineret¹⁸.

Din mecanismele de promovare a filantropiei private, la moment funcționează doar parțial deducerea donațiilor. Studiile anterioare au demonstrat că impactul bugetar al mecanismului de filantropie procentuală este nesemnificativ. Efectele pozitive în urma aplicării politicilor menționate sunt multiple, inclusiv accesibilitatea și interesul mai mare din partea societății civile¹⁹.

În principiu, organizațiile necomerciale pot desfășura activități economice auxiliare prevăzute de statutele acestora. Această prevedere nu este aplicată în practică din diverse motive inclusiv faptul că OSC nu cunosc modalități practice de aplicare dar și din cauza reticenței autorităților. Sectorul necomercial este tratat în Republica Moldova de rând cu organizațiile comerciale, lipsesc standardele naționale de contabilitate și exigențele relevante de raportare pentru OSC, pentru a spori gradul de cunoaștere a societății privind activitățile organizațiilor necomerciale.

Dezvoltarea sectorului asociativ este strâns legat de responsabilitatea organizațiilor neguvernamentale din punct de vedere al evidenței contabile, respectării obligațiilor fiscale, raportării financiare și asigurarea transparenței activităților desfășurate. Analizând situația actuală, însă, putem constata unele impedimente în responsabilizarea organizațiilor neguvernamentale: absența standardelor naționale de contabilitate pentru ONG-uri, raportare financiară dificilă, similară agenților economici, organizații neguvernamentale care nu duc evidența contabilă și nu raportează, conform legislației în vigoare. Standardele actuale de contabilitate reflectă esența sectorului comercial și nu

¹⁷ HG Nr. 988, din 21.09.1998

¹⁸ HG Nr. 1213, din 27.12.2010

¹⁹ Centrul de Resurse pentru Drepturile Omului, CReDO (2011). Consolidarea financiară a societății civile prin introducerea mecanismului de direcționare a unei părți din impozit către organizațiile necomerciale de utilitate publică

evidențiază pentru beneficiarii activităților OSC informația clară despre rezultativitatea și eficiența activității acestora²⁰.

1.4. Spiritul civic și voluntariatul

Prima cauză a spiritului civic redus este lipsa infrastructurii de voluntariat. A doua cauză rezidă în accesul insuficient al copiilor și al tinerilor la servicii de educație non-formală de calitate, precum și la oportunități de a participa în viața socială.

Atitudinea față de voluntariat este un aspect important deoarece, societatea moldovenească nu sesizează importanța activităților neremunerate de interes public. Motivele pentru care cetățenii nu se implică în acțiuni de voluntariat țin pe de o parte de aspecte materiale, de valori, fiind generate de insuficiența informației, iar pe de altă parte de neimplicarea activă a ministerelor de resort în implementarea prevederilor din Legea Voluntariatului și neajustarea cadrului legislativ conexe acestei legi.

Un alt motiv de neimplicare al cetățenilor este lipsa de elemente structurale de bază ale unei infrastructuri de voluntariat – cum ar fi centre de voluntariat, rețele de instituții gazdă și rețele de firme din business – care să suporte toate tipurile de voluntariat. Această situație se datorează lipsei de viziune și resurse a actorilor implicați (autorități publice, societatea civilă și business) și faptului că autoritățile publice nu inițiază parteneriate reale pentru dezvoltarea sectorului de voluntariat.

De asemenea, lipsa de informație și de implicare în activități de voluntariat face ca autoritățile publice și de multe ori societatea civilă să nu conștientizeze cu adevărat importanța voluntariatului, cu toate că activitatea de voluntariat este recunoscută ca un factor important al compensării insuficienței acțiunilor guvernamentale sau a lipsei de funcționalitate a piețelor de servicii, care de asemenea compensează deficitul bugetar, reduce cheltuielile statului, contribuie la descentralizarea și debirocratizarea procesului de prestare a serviciilor, produce efecte pozitive vizibile asupra mediului economic și mediului infracțional²¹.

O altă cauză a spiritului civic redus este accesul insuficient al copiilor și tinerilor la educație de calitate, inclusiv educație non-formală privind cetățenia democratică, activismul social, participarea în procesul decizional. Educația sistematică pentru cetățenia democratică activă, care afectează gradul de informare al persoanelor, formarea

opinie publice și adoptarea unor valori democratice, implică cooperarea dintre instituțiile de învățământ, societatea civilă și mass-media. Actualmente există lacune evidente în curricula sistemului de învățământ din Republica Moldova în ceea ce privește promovarea de valori, atitudini, cunoștințe și abilități necesare pentru participarea activă a cetățenilor în procesele democratice la nivel politic și social.

În anul 2009, în Moldova a fost desfășurată o evaluare a Educației Non-Formale (ENF) pentru a estima contribuția în dezvoltarea activismului civic al tinerilor și dezvoltarea abilităților și competențe pentru o tranziție ușoară spre adolescență. Constatările evaluărilor asupra valorii ENF sunt încurajatoare. Cu toate acestea studiul relevă și anumite probleme și provocări. Tinerii din localitățile rurale, grupurile etnice minoritare și tinerii cu dezabilități sunt prea frecvent excluși de la participarea în activitățile de ENF deoarece nu dispun de informație, acces la infrastructură, precum transport sau contacte cu entitățile care oferă asemenea activități și servicii. Lipsa unui sistem robust de certificare și problema susținerii procesului de certificare fără a compromite flexibilitatea și adaptabilitatea care face ca ENF să fie un instrument eficient pentru mulți tineri. Dependența excesivă de finanțarea externă poate submina durabilitatea programelor. Evaluarea activităților de ENF creează dificultăți deoarece activitățile acestea sunt diverse și difuze—există diverse variații și diverse termene, activități, rezultate care îngreunează procesul de evaluare.

2. Principiile cooperării dintre autorități și societatea civilă în contextul prezentei strategii

Reprezentanții OSC și ai autorităților publice împărtășesc aceleași valori și se conduc de următoarele principii în procesul de cooperare:

Activism civic și implicare

Prin activism civic, în acest context, se subînțelege participarea din proprie inițiativă, a cetățenilor la viața publică și la procesul de soluționare a problemelor în cadrul comunității locale, ceea ce reprezintă un component esențial al unei societăți democratice. Autoritățile publice susțin activitatea civică prin crearea unui cadru legal favorabil, prin informarea opiniei publice despre activitățile lor, prin implicarea OSC în procesul de planificare și de implementare a deciziilor.

Încredere

²⁰ Centrul de Resurse pentru Drepturile Omului, CReDO (2010). Evaluarea Impactului Modificărilor Legislative referitoare la Utilitatea Publică asupra Organizațiilor Obștești

²¹ TDV (2012). Studiul: Infrastructura voluntariatului corporativ în Republica Moldova: potențial și cale de urmat, p. 7-9, disponibil online la <http://tdvmoldova.wordpress.com/biblioteca-virtuala/>

O societate deschisă și democratică se bazează pe interacțiunea onestă între actori și sectoare. Deși ONG-urile și autoritățile publice au de jucat roluri diferite, obiectivul comun de a îmbunătăți viețile oamenilor poate fi atins în mod satisfăcător doar dacă se bazează pe încredere, ceea ce implică transparență, respect și încredere reciprocă.

Parteneriat

Parteneriatele dintre OSC și autoritățile publice permit implicarea activă și stabilirea responsabilităților astfel încât, problemele din societate să fie soluționate cât mai eficient. Funcționarea instituțiilor publice în mod transparent creează și cultivă mai mare încredere a cetățenilor și reconfirmă legitimitatea acestora. Autoritățile publice înțeleg importanța implicării OSC în soluționarea problemelor comunităților locale, contribuind la dezvoltarea mecanismelor de colaborare existente.

Responsabilitate, transparență și răspundere

Aționând în interesul public, atât OSC, cât și autoritățile publice manifestă deschidere, responsabilitate și răspundere pentru activitățile desfășurate și pentru utilizarea resurselor.

Independență politică a inițiativelor civice

OSC promovează principiul non-partizanatului, care înseamnă nealiniera la nici o ideologie și politică de partid, păstrarea unei atitudini civice responsabile, susținând pluralitatea de opțiuni politice și ideologice și sunt libere și independente în stabilirea scopurilor, în luarea deciziilor și în desfășurarea activităților.

Dezvoltarea durabilă și echilibrată

În activitățile lor și în cadrul cooperării, OSC și autoritățile publice pornesc de la principiul dezvoltării durabile și echilibrate.

Egalitatea de oportunități

Autoritățile publice are ca scop respectarea oportunităților egale pentru toți întru realizarea drepturilor fundamentale ale omului. Prin modul său de a fi, OSC verbalizează necesitățile și interesele a diferitor grupuri sociale, în mod particular a celor defavorizate și marginalizate: populația săracă, femei, populația de etnie Romă, persoane cu dezabilități și alte grupuri. Coeziunea socială, ca prioritate a acestei strategii, poate fi atinsă dacă principiile egalității și nediscriminării vor fi respectate.

3. Obiectivele Generale și Specifice ale Strategiei

Strategia este elaborată pentru a crea un cadru comun pentru toate eforturile de dezvoltare a societății civile în Republica Moldova prin acțiuni realiste și concrete.

Scop

Strategia are ca scop crearea un cadru favorabil pentru dezvoltarea societății civile active, capabile să contribuie progresiv la dezvoltarea democratică a Republicii Moldova, să stimuleze coeziunea socială și să dezvolte capitalul social.

Obiective Generale

1. Consolidarea Cadrului de Participare a Societății Civile la elaborarea și monitorizarea implementării Politicilor Publice;
2. Promovarea și consolidarea durabilității financiare a Societății Civile;
3. Dezvoltarea spiritului civic activ și a voluntariatului.

Rezultate preconizate	Indicatori de progres
Este edificat un sistem eficient de participare a OSC în procesul decizional	Ponderea proiectelor de decizii consultate cu OSC
Sunt instituite mecanisme adecvate pentru asigurarea viabilității financiare a OSC	Ponderea bugetelor ONG din granturi, activități economice, filantropie privată, alte surse
Este înregistrată o creștere semnificativă a participării cetățenilor în activități de voluntariat și în procesele de dezvoltare a țării	Numărul de persoane implicate în activități de voluntariat

Obiectiv General 1. Consolidarea Cadrului de Participare a Societății Civile la elaborarea și monitorizarea implementării Politicilor Publice

Implementarea acestui obiectiv va fi posibilă prin realizarea a patru obiective specifice. Primul obiectiv specific vizează dezvoltarea mecanismelor instituțional de pentru colaborarea dintre instituțiile statului și societatea civilă în procesele de elaborare, monitorizare și de evaluare a politicilor publice. Urmând bunele practici din țările occidentale, autoritățile vor institui la nivelul Guvernului Republicii Moldova Unitatea

Responsabilă de Cooperare cu Societatea Civilă. Va fi consolidată cooperarea dintre Parlament și societatea civilă.

Al doilea obiectiv specific ține de consolidarea capacităților de participare a autorităților publice și OSC în procesul de elaborare și monitorizare a implementării politicilor publice. Vor fi desfășurate activități comune de instruire și programe de stimulare a participării OSC în procesul decizional.

Prin intermediul celui de-al treilea obiectiv specific va fi îmbunătățit cadrul legal în domeniul transparenței decizionale. De asemenea, vor fi îmbunătățite mecanismele existente și adoptate noi măsuri de garantare a transparenței activității atât a ramurii legislative, cât și a celei executive la toate nivelele. Vor fi coroborate politicile conexe cu dezideratul participării în procesele politice din țară. Vor fi create și valorificate noi mecanisme de consolidare a participării OSC în procesul de luare a deciziilor.

Obiective specifice:

1.1. Dezvoltarea mecanismelor instituționale pentru colaborarea dintre autoritățile publice și societatea civilă.

Implementarea acestui obiectiv specific este imperativă pentru a îmbunătăți condițiile de participare a OSC în procesele decizionale. Crearea Unității Responsabile de Cooperare cu Societatea Civilă va fortifica relația dintre Guvern și OSC. De asemenea, modificarea concepției de Cooperare dintre Parlament și Societatea Civilă va consolida cooperarea dintre autoritatea legislativă și OSC.

Activități

- 1.1.1. Elaborarea cadrului legal și instituirea la nivelul Guvernului Republicii Moldova a Unității Responsabile de Cooperare cu Societatea Civilă;
- 1.1.2. Consolidarea mecanismului de cooperare dintre Parlamentul Republicii Moldova și societatea civilă.

Rezultate preconizate	Indicatori de progres
Unitatea Responsabilă de Cooperare cu Societatea Civilă este instituită și asigură eficient cooperarea cu OSC	Numărul de evenimente organizate; numărul de OSC implicate în activitățile Unității Responsabile de Cooperare cu Societatea Civilă
Concepția de cooperare dintre parlament	Numărul de evenimente organizate de

și societatea modificată asigură interacțiunea adecvată dintre parlament și societatea civilă	Parlamentul Republicii Moldova în domeniul transparenței decizionale și cooperării cu OSC; numărul de OSC implicate.
---	--

1.2. Consolidarea capacităților funcționarilor de stat și a OSC de a colabora în procesul de elaborare și monitorizare a implementării politicilor publice.

Participarea societății civile în procesele decizionale depind în mare măsură de capacitățile autorităților de a asigura cooperarea în acest domeniu. Organizarea de instruire comune ale reprezentanților autorităților publice și OSC în domeniul transparenței decizionale va consolida relația dintre instituțiile statului și societatea civilă și va contribui, implicit, la sporirea participării OSC în procesul decizional.

Activități

- 1.2.1. Instruirea adecvată a persoanelor responsabile de asigurarea transparenței decizionale la toate nivele și a OSC.
- 1.2.2. Organizarea evenimentelor de stimulare a participării OSC, mass-media, autorităților publice în procesele decizionale.

Rezultate preconizate	Indicatori de progres
Reprezentanții autorităților publice la toate nivelele și a OSC-urilor colaborează activ în procesul de elaborare și monitorizare a implementării politicilor publice	Numărul de autorități publice centrale care asigură transparența în procesul decizional (conform rapoartelor independente de monitorizare)
Autoritățile publice promovează activ participarea în procesul decizional	Numărul de evenimente organizate; numărul de reprezentanți ai OSC implicați în aceste evenimente

1.3. Îmbunătățirea mecanismelor existente și adoptarea unor noi măsuri de garantare a transparenței activității atât a ramurii legislative, cât și a celei executive la toate nivelele, de la Parlament și Guvern până la consiliile raionale, locale și la primării.

Acest obiectiv completează inițiativele precedente, promovând realizarea unui set de măsuri care să asigure participarea OSC atât la nivel central cât și local. Eliminarea curențelor de ordin legislativ privind asigurarea transparenței decizionale, coroborarea politicilor conexe cu dezideratul transparenței decizionale sunt extrem de importante

pentru a asigura participarea plenară a OSC în procesul decizional. Actualizarea și utilizarea informației privind părțile interesate, de rând cu utilizarea metodelor novatoare de promovare a participării, reprezintă catalizatori suplimentari ai participării OSC în procesele decizionale. Pentru a impulsiona participarea activă a OSC locale, se impune crearea unor platforme de publicare a proiectelor de decizii la nivel local. De asemenea, sunt necesare eforturi pentru a promova participarea în procesul decizional a persoanelor cu dizabilități.

Activități

- 1.3.1. Modificarea legislației de bază și a celei conexe pentru a elimina carențele în domeniul asigurării transparenței decizionale;
- 1.3.2. Crearea, la nivel național, a mecanismelor novatoare de promovare a participării OSC în procesul decizional
- 1.3.3. Crearea, la nivel local, a mecanismelor care să permită accesibilitatea informației privind proiectele de decizii, participarea OSC în procesul decizional, sinteza recomandărilor
- 1.3.4. Promovarea participării persoanelor cu dizabilități în procesul decizional.

Rezultate preconizate	Indicatori de progres
Cadrul legislativ modificat asigură participarea plenară a societății civile în procesul decizional	Opinia experților independenți privind amendamentele cadrului legislativ
La nivel național sunt create mecanisme novatoare de promovare a participării OSC în procesul decizional	Numărul de ONG care au utilizat mecanismele novatoare de participare
La nivel local sunt instituite mecanisme care permit accesibilitatea informației privind proiectele de decizii, participare a OSC în procesul decizional, sinteza recomandărilor	Ponderele proiectelor de decizii consultate cu OSC la nivel local
Autoritățile au inițiat examinarea unor modalități pentru a asigura accesibilitatea informației și promovarea participării persoanelor cu dezabilități	Opiniile experților independenți privind recomandările de propuse pentru a spori participarea persoanelor cu dizabilități în procesul decizional

Obiectiv General 2. Promovarea și consolidarea durabilității financiare a Societății Civile

Realizarea acestui obiectiv general se va efectua prin intermediul implementării a patru obiective specifice. Primul obiectiv ține de încurajarea participarea cetățenilor și a sectorului privat în susținerea Societății Civile. Urmând practica pozitivă a mai multor țări din regiune, inclusiv Ungaria, România, Slovacia, Lituania, Polonia, autoritățile publice centrale vor institui un cadru de susținere fiscală mai favorabil pentru OSC, prin filantropia procentuală, facilități fiscale pentru activități economice.

Prin intermediul celui de-al doilea obiectiv, instituțiile statului vor consolida accesul și participarea societății civile la implementarea politicilor de stat, prin intermediul contractării sociale. În baza Legii cu privire la serviciile sociale, vor fi adoptate regulamente corespunzătoare și consolidate capacități la nivelul administrației publice centrale și locale, fapt care va permite accesul efectiv al OSC la contractele sociale.

Al treilea obiectiv este dedicat creării mecanismelor pentru susținerea OSC de către Stat. Armonizarea politicilor și de finanțare a OSC și examinarea mecanismelor instituționale suplimentare de susținere a OSC va contribui semnificativ la sporirea durabilității financiare a ONG.

Al patrulea obiectiv vizează transparența financiară și responsabilitatea societății civile. Vor fi valorificate standardele naționale de contabilitate și raportare financiară. Instituțiile statului vor examina posibilitățile pentru amnistierea condiționată și repunerea în legalitate a OSC care au avut sistemul de evidență contabilă defectuos. OSC vor promova activ și vor aplica Codul de etică și de conduită a organizațiilor necomerciale.

Obiective specifice:

2.1. Încurajarea participării cetățenilor și a sectorului privat în susținerea Societății Civile.

Acest obiectiv specific reprezintă elementul cheie din întreaga strategie de asigurare a durabilității financiare ale societății civile. Implementarea acestor activități servește drept indicator adevărat despre implementarea politicilor de asigurare a durabilității financiare ale OSC. Prin instituirea filantropiei procentuale autoritățile publice vor crea un mecanism suplimentar și complementar de generare a veniturilor OSC. Acest instrument va fi accesibil doar pentru OSC care dețin statutul de utilitate publică. Va fi eficientizat mecanismul existent de generare a donațiilor prin deducere din venitul impozabil al persoanelor fizice și juridice. Autoritățile vor asigura facilități pentru întreprinderile sociale care activează în beneficiul persoanelor sociale defavorizate. De asemenea, vor fi întreprinse eforturi pentru a facilita transferul de cunoștințe și deprinderi în baza

voluntară sau prin recunoașterea unor cheltuieli care s-au soldat cu susținerea unor activități ale OSC.

Activități

- 2.1.1. Asigurarea dreptului la direcționarea unei părți din impozitul pe venit (2%) al persoanei fizice și juridice către organizațiile necomerciale deținătoare ale statutului de utilitate publică;
- 2.1.2. Eficientizarea mecanismului de deducere a donațiilor și extinderea mecanismului pentru persoanele fizice;
- 2.1.3. Eliminarea restricțiilor de desfășurare a activităților economice, cu condiția respectării legislației în vigoare;
- 2.1.4. Valorificarea antreprenoriatului social și instituirea de facilități corespunzătoare.

Rezultate preconizate	Indicatori de progres
Politica de direcționare a unei părți ai impozitului este folosită de persoanele interesate	Numărul de persoane fizice care au utilizat mecanismul de direcționare a unei părți din venitul impozabil
Politica de deducere a donațiilor este accesibilă și aplicabilă	Numărul de persoane fizice care au utilizat mecanismul de deducere a donațiilor
Cadrul legislativ actualizat asigură un mediu propice pentru desfășurarea de către OSC a activităților economice, orientate spre implementarea activităților statutare	Numărul de OSC care au beneficiat în urma eliminării restricțiilor
Cadrul legislativ stimulează desfășurarea de către OSC a antreprenoriatului social	Numărul de întreprinderi sociale create, gestionate de OSC

2.2. Consolidarea accesului și participării societății civile la implementarea politicilor de stat, prin intermediul contractării sociale

Acest obiectiv specific completează obiectivul specific precedent, asigurând accesul OSC la contractele sociale. Vor fi adoptate regulamente corespunzătoare la nivelul administrației publice centrale și locale va permite accesul efectiv al OSC la contractele sociale. Identificarea bunelor practici în acest domeniu și dezvoltarea capacităților autorităților care implementează contractarea socială va asigura eficientizarea acestui mecanism.

Activități

- 2.2.1. Elaborarea mecanismului pentru contractarea directă a OSC, în domeniul serviciilor și lucrărilor publice;
- 2.2.2. Dezvoltarea capacităților pentru autoritățile care implementează contractarea socială;
- 2.2.3. Promovarea bunelor practici în contractarea socială.

Rezultate preconizate	Indicatori de progres
Mecanism pentru contractarea directă a OSC elaborat, conform Legii cu privire la serviciile sociale	Opinia experților privind regulamentele adoptate în domeniul contractării sociale
Autoritățile utilizează mecanismul de contractare socială	Numărul de ONG care au participat în cadrul inițiativelor de contractare socială
Bunele practici identificate și diseminate	Numărul de bune practici identificate și diseminate

2.3. Crearea mecanismelor pentru susținerea OSC de către Stat.

Acest obiectiv specific reprezintă chintesenta durabilității financiare ale societății civile. Consolidarea accesului la fonduri și programe de finanțare publică, evaluarea posibilităților de a institui un Fond național de susținere a societății civile și posibil transferarea unei părți din încasările din loterie către OSC din Moldova, constituie elemente de bază pentru asigurarea durabilității OSC.

Activități

- 2.3.1. Asigurarea accesului OSC la fondurile și programele de finanțare publică prin extinderea și/sau îmbunătățirea mecanismelor existente și identificarea unor instrumente suplimentare.
- 2.3.2. Promovarea propunerilor de includere în politica bugetar-fiscală pe termen mediu a amendamentelor ce țin de instituirea mecanismelor de plata (scutire) TVA pentru OSC deținătoare de statut de utilitate publică, la procurarea de bunuri și servicii;
- 2.3.3. Introducerea unor mecanisme instituționale suplimentare pentru susținerea OSC (fonduri specializate și/sau Fondul Național de susținere a societății civile).

Rezultate preconizate	Indicatori de progres
Politicile Ministerelor de finanțare a OSC sunt armonizate și există transparență în alocarea fondurilor	Numărul de ONG care au beneficiat de asistență prin intermediul fondurilor și programelor de finanțare publică
Politica fiscală este revizuit prin prisma facilităților la plata TVA pentru OSC	Opinia experților independenți privind recomandările propuse și/sau

deținătoare de statut de utilitate publică	amendamentele adoptate
Fezabilitatea mecanismelor instituționale de susținere a OSC este examinată și sunt înaintate propuneri corespunzătoare de amendare a legislației	Opinia experților independenți privind recomandările propuse și/sau amendamentele adoptate

2.4. Promovarea transparenței și responsabilității societății civile

Promovarea transparenței și responsabilității societății civile este necesară pentru ridicarea legitimității OSC în societate și pentru a consolida încrederea societății pentru utilizarea fondurilor publice și a donațiilor direcționate organizațiilor. Promovarea standardelor naționale de contabilitate și raportare financiară pentru OSC este necesară pentru că rezultatele activității OSC sunt diferite de cele ale sectorului comercial. În sectorul comercial se evidențiază profitul și dividendele plătite acționarilor. În sectorul necomercial rezultatul activității este beneficiul public și social creat, dar și costul și eficiența utilizării resurselor financiare. Prin urmare, sunt necesare rapoartele de activitate, rapoartele pentru executarea bugetelor, rapoartele cu referire la veniturile și cheltuielile și circulația mijloacelor. Această diferență fundamentală poate fi rezolvată doar prin crearea standardului necomercial de contabilitate. Standardele necomerciale de contabilitate există în multe țări, spre exemplu: în SUA, Spania, Cehia, Marea Britanie. Introducerea unei perioade de grațiere pentru ONG este necesară pentru a aduce în spațiul legal organizațiile care din diverse considerente nu s-au conformat rigorilor raportării. Promovarea Codului de etică prevede impulsivitatea promovării standardelor de autoorganizare a OSC. Codul de etică și de conduită a fost aprobat de Forumul ONG încă în anul 2008 și revigorat prin rezoluția Forumului OSC din 2010. Forumul a invitat OSC să-și declare aderența la acest Cod și a împuternicit OSC să promoveze aplicarea activă a Codului. Consiliul ONG a fost împuternicit să interpreteze și să pună în aplicare prevederile Codului.

Activități

- 2.4.1. Promovarea ajustării standardelor naționale de contabilitate și raportare financiară pentru rezultatele activității OSC;
- 2.4.2. Introducerea unei perioade de grațiere a OSC, pentru a se conforma standardelor de contabilitate fără a fi supuse amenzilor sau penalităților pentru omiterile anterioare;
- 2.4.3. Promovarea Codului de etică și de conduită a organizațiilor necomerciale.
- 2.4.4. Edificarea unui cadru favorabil pentru dezvoltarea societății civile

Rezultate preconizate	Indicatori de progres
Standardele naționale de contabilitate pentru OSC sunt elaborate, consultate public și adoptate	Numărul/proporția ONG care utilizează standardele naționale de contabilitate
Politica de grațiere pentru OSC este adoptată	Numărul ONG care s-au conformat standardelor de contabilitate în urma adoptării politicii de grațiere
Codul de etica este aplicat în practică de cele mai importante organizații necomerciale	Numărul de ONG care au subscris Codului de etică Numărul de ONG care aplică în practică Codul de etică
Legislația în domeniul necomercial este modificată pentru a asigura transparența și responsabilitatea OSC	Opinia experților independenți privind modificările adoptate

Obiectiv General 3. Dezvoltarea spiritului civic activ și a voluntariatului

Acest obiectiv va fi realizat prin intermediul a trei obiective specifice. Primul obiectiv specific ține de ajustarea cadrului legislativ în domeniul voluntariat dar și a legislației conexe în conformitate cu standardele europene și internaționale. Al doilea obiectiv specific completează aceste eforturi prin realizarea infrastructurii de voluntariat. Al treilea obiectiv specific rezidă în promovarea educației civice și educației non-formale.

Beneficiile aduse de voluntariat vizează folosirea resurselor umane, materiale și financiare implicate în voluntariatul corporativ care pot îndeplini cererea tot mai mare de furnizare a unor serviciilor sociale esențiale. Voluntariatul contribuie la promovarea democrației, nediscriminării și a egalității șanselor; punerea în practică a valorilor europene ale solidarității, toleranței și diversității; creșterea responsabilității civice, participării și interacțiunii în societate; promovarea schimbării și dezvoltării prin identificarea și reacționarea la nevoile comunității; dezvoltarea unei societăți unitare prin integrare, includere socială, generarea de încredere și solidaritate; creșterea legăturilor sociale și a coeziunii sociale; dezvoltarea capitalului social; creșterea bunăstării în comunități și societate; reducerea sărăciei.

Promovarea cetățeniei democratice și principiilor de participare în sistemul de educațional și în mass-media este esențială pentru dezvoltarea unei generații active, capabile să se asocieze pentru promovarea interesului public. Va fi evaluată curricula educațională din perspectiva transparenței decizionale, accesului la informație, participării și calității de predare. Autoritățile publice vor promova implicare mass-media

în procesul de facilitare a transparenței decizionale. Totodată, Educația non-formală contribuie semnificativ la dezvoltarea spiritului civic activ. Beneficiile educației non-formale rezidă dezvoltarea unor abilități fundamentale pentru participarea și integrarea în viața socială, în particular pentru persoanele defavorizate și marginalizate. De asemenea, educația non-formală, prin metodele participative utilizate, contribuie la promovarea coeziunii sociale, toleranței și dezvoltarea capitalului social.

Obiective specifice:

3.1. Ajustarea cadrului legislativ și normativ de bază și conex în concordanță cu recomandările europene, Legea Voluntariatului, Regulamentul de aplicare a Legii Voluntariatului

Modificarea cadrului legislativ și instituțional în concordanță cu standardele internaționale în domeniul voluntariatului reprezintă o precondiție esențială pentru consolidarea spiritului civic activ. Aceasta va duce la realizarea drepturilor voluntarilor și la valorificarea beneficiilor pe care le poate aduce voluntariatul. Totodată, sunt necesare mecanismelor de stimulare a diverselor forme de voluntariat.

Activități

- 3.1.1. Ajustarea cadrului normativ de bază în conformitate cu standardele Internaționale și Europene în domeniul voluntariatului.
- 3.1.2. Edificarea mecanismelor necesare pentru ajustarea cadrului normativ conex, pentru a fi în concordanță cu Legea Voluntariatului, Regulamentul de aplicare a Legii Voluntariatului și recomandările europene.

Rezultate preconizate	Indicatori de progres
Cadrul normativ de bază este modificat conform standardelor internaționale și europene în domeniul voluntariatului	Opinia experților independenți privind amendamentele adoptate
Actele normative ale ministerelor de resort asigură un cadru favorabil pentru desfășurarea diverselor forme de voluntariat	Numărul de acte normative ale ministerelor de resort modificate în concordanță cu Legea Voluntariatului, Regulamentul de aplicare a Legii Voluntariatului și recomandările europene Opinia experților independenți privind amendamentele aprobate

3.2. 2. Promovarea voluntariatului prin intermediul principalelor structuri naționale ale infrastructurii de voluntariat

Acest obiectiv specific este indispensabil pentru aplicarea efectivă a activităților de voluntariat. Crearea principalelor structuri naționale ale infrastructurii de voluntariat va face posibilă extinderea practicilor de voluntariat la nivel regional și local. Realizarea de campanii naționale de sensibilizare și promovare a beneficiilor potențiale ale voluntariatului va contribui semnificativ la dezvoltarea spiritului de voluntariat la nivel național. Elaborarea și valorificarea curriculei de bază pe voluntariat pentru studenți și coordonatorii de voluntari va permite asigurarea unui cadru durabil în acest domeniu.

Activități

- 3.2.1. Crearea principalelor structuri a infrastructurii de voluntariat și planificarea măririi numărului acestora;
- 3.2.2. Promovarea educației în spiritul voluntariatului.
- 3.2.3. Realizarea bazei naționale de date de voluntariat;
- 3.2.4. Promovarea beneficiilor potențiale ale voluntariatului;

Rezultate preconizate	Indicatori de progres
Structurile naționale ale infrastructurii de voluntariat asigură extinderea practicilor de voluntariat la nivel regional și local	Numărul de structuri naționale create Numărul de inițiative elaborate și aprobate privind extinderea infrastructurii de voluntariat
Curricula de bază pe voluntariat este elaborată, aprobată și utilizată în practică	Numărul de persoane instruite în baza curriculei
Baza națională de date privind voluntariatul este funcțională	Numărul de voluntari incluși în baza de date Numărul de instituții gazdă care au utilizat baza de date
Autoritățile promovează activ voluntariatul și beneficiile aferente acestor activități	Numărul de evenimente organizate de autorități în domeniul voluntariat Numărul de documente de politici aprobate Numărul de persoane sensibilizate/informate privind beneficiul voluntariatului

3.3. Promovarea educației civice.

Autoritățile publice centrale și OSC vor promova activ educația non-formală. Instituirea unui sistem de validare a educației non-formale va contribui la creșterea eficienței acestui instrument. Prin susținerea inițiativelor OSC în acest domeniu și asigurarea accesibilității

informației vor fi asigurate oportunități de instruire și integrare efectivă în societate a grupurilor sociale defavorizate.

Activități

- 3.3.1. Evaluarea curriculei „Educație civică” din perspectiva transparenței decizionale, accesului la informație, participării și calității de predare.
- 3.3.2. Promovarea implicării mass-media în procesul de facilitare a transparenței decizionale
- 3.3.3. Instituirea unui sistem robust de recunoaștere a educației non-formale;
- 3.3.4. Promovarea educației civice non-formale, inclusiv în rândurile persoanelor cu dizabilități.

Rezultate preconizate	Indicatori de progres
Curricula educațională este ajustată din perspectiva cetățeniei democratice, transparenței decizionale, accesului la informație	Numărul de recomandări formulate și aprobate privind ajustarea curriculei educaționale Opinia experților independenți privind recomandările formulate și aprobate
Mass-media este implicată activ în promovarea participării civice în procesele decizionale	Numărul de jurnaliști instruiți Proporția de jurnaliști instruiți care au elaborat produse media dedicate transparenței decizionale
Sistemul de certificare a educației non-formale este instituit și aplicat la nivel național	Numărul de OSC care au obținut certificate în domeniul educației non-formale
Grupurile defavorizate, inclusiv persoanele cu dezabilități sunt antrenate în activități de educație civică non-formală	Numărul de persoane cu dizabilități implicate în activități de educație non-formală

4. Procesul de Implementare, Monitorizare și Evaluare a Strategiei

În procesul implementării Strategiei dezvoltării societății civile pentru anii 2012-2015, va fi efectuată monitorizarea periodică a realizării acțiunilor și evaluarea rezultatelor obținute pentru ca, după caz, să fie operate modificările necesare.

Procesul de implementare a Strategiei, și în special a Planului de acțiuni, va fi coordonat de către Unitatea Responsabilă de Cooperare cu Societatea Civilă, care va întruni reprezentanți din partea executivului și a reprezentanților din partea societății civile. Ministerele relevante vor prezenta rapoarte către Unitatea Responsabilă de Cooperarea cu Societatea Civilă, în baza cărora această structură va prezenta anual, până la data de 31

martie, Parlamentului raport privind executarea prevederilor Planului de acțiuni și a Strategiei.

Monitorizarea implementării societății civile se va realiza prin intermediul a câtorva instrumente. Primul instrument va fi reprezentat prin Consiliul actual creat prin Dispoziția Președintelui Parlamentului care a fost implicat în elaborarea strategiei. Acesta se va expune asupra implementării Strategiei și a Planului de Acțiuni, document care face parte integrantă a acestei Strategii. Al doilea instrument presupune audierile și discuțiile vor fi formulate concluzii și recomandări care vor fi examinate în cadrul ședinței unei comisii specializate permanente parlamentare, care la rândul său, după audieri necesare a concluziilor și recomandărilor Consiliului și a instituțiilor responsabile pentru implementarea Strategiei și a Planului de Acțiuni, va adopta un aviz pe marginea dezbaterilor. Anual, vor fi organizate dezbateri în Plenul Parlamentului pentru a examina progresele înregistrate în cadrul Strategiei, această reprezentând un al treilea element de monitorizare a Strategiei.

Procesul de monitorizare și evaluare va fi încheiat odată cu evaluarea finală a rezultatelor obținute după cei patru ani de implementare.

Pentru asigurarea implementării Strategiei, OSC vor elabora rapoarte anuale independente și le va prezenta autorităților publice vizate, iar Parlamentul și Guvernul vor asigura accesul OSC la informația care vizează realizarea prevederilor Strategiei. Totodată, OSC vor asista cu toate mijloacele disponibile autoritățile publice în implementarea și coordonarea acțiunilor Strategiei.

5. Implicații financiare

Implementarea Strategiei presupune o serie de costuri și cheltuieli financiare necesare pentru atingerea obiectivelor propuse.

Pentru implementarea este elaborat Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei, care include și referințe cu privire la resursele necesare de ordin financiar și resursele de personal.

Sursele de finanțare pentru implementarea Strategiei vor fi:

- bugetul de stat, în limitele cheltuielilor alocate/aprobate instituțiilor implicate;
- proiectele și programe de asistență tehnică și financiară externă din partea donatorilor;
- sponsorizări și alte surse acceptate în condițiile legii.

PLANUL DE ACȚIUNI
pentru implementarea Strategiei de Dezvoltare a Societății Civile
pentru perioada 2012-2015

Obiectul General 1: Consolidarea Cadrelor de Participare a Societății Civile la elaborarea și monitorizarea implementării Politicilor Publice

Obiectivul Specific 1.1.: Dezvoltarea mecanismelor instituționale pentru colaborarea dintre autoritățile publice și societatea civilă								
Nr.	Activitate	Acțiuni	Termen de executare	Surse de finanțare		Responsabili	Parteneri	Indicatori de progres
				bugetare (mii lei)	alte surse (mii lei)			
	Activitatea 1.1.1: Elaborarea cadrului legal și instituirea la nivelul Guvernului Republicii Moldova a Unității Responsabile de Cooperarea cu Societatea Civilă	Acțiunea 1.1.1.1: Elaborarea Studiului de fezabilitate privind instituirea Unității Responsabile de Cooperarea cu Societatea Civilă	2012		25000	Cancelaria de Stat	ONG	Studiul include analiza costurilor și beneficiilor în urma realizării strategiei
		Acțiunea 1.1.1.2: Elaborarea modificărilor cadrului legislativ pentru instituirea Unității Responsabile de Cooperarea cu Societatea Civilă	2013			Ministerul Justiției Cancelaria de Stat	Consiliul Național de Participare Consiliul Național ONG	Numărul de modificări formulate și adoptate; Unitate de cooperare funcțională

		Acțiunea 1.1.1.3: Desfășurarea evenimentelor de promovare a cooperării dintre guvern și societatea civilă	2013-2015		200000	Cancelaria de Stat / Unitatea Responsabilă de Cooperarea cu Societatea Civilă	Consiliul Național ONG	Numărul de evenimente desfășurate, numărul de reprezentanți ONG care au participat
	Activitatea 1.1.2: Consolidarea mecanismului de cooperare dintre Parlamentul Republicii Moldova și societatea civilă	Acțiunea 1.1.2.1: Realizarea Studiului privind eficiența cooperării dintre Parlament și societatea civilă	2012		25000	Parlamentul Republicii Moldova	Consiliul Național al ONG	Studiul include informație privind numărul de proiecte de acte normative consultate cu societatea civilă; numărul de evenimente desfășurate de parlament cu participarea societății civile
		Acțiunea 1.1.2.2: Elaborarea și adoptare amendamentelor la Conceptul de Cooperare dintre Parlament și societatea civilă	2013			Parlamentul Republicii Moldova	Consiliul Național al ONG	Numărul de amendamente elaborate; numărul de amendamente adoptate
		Acțiunea 1.1.2.3: Desfășurarea activităților de cooperare dintre	2012-2015			Parlamentul Republicii Moldova	Consiliul Național al	Numărul de evenimente desfășurate,

		parlament și societatea civilă					ONG	numărul de reprezentanți ONG care au participat
--	--	--------------------------------	--	--	--	--	-----	---

Obiectivul Specific 1.2.: Consolidarea capacităților funcționarilor de stat și a OSC de a colabora în procesul de elaborare și monitorizare a implementării politicilor publice								
Nr.	Activitate	Acțiuni	Termen de executare	Surse de finanțare		Responsabili	Parteneri	Indicatori de progres
				bugetare (mii lei)	alte surse (mii lei)			
	Activitatea 1.2.1: Instruirea adecvată a persoanelor responsabile de asigurarea transparenței decizionale la toate nivele și a OSC	Acțiunea 1.2.1.1: Elaborarea curriculei de instruire în domeniul participării și transparenței decizionale, în cadrul Academiei de Administrare Publică	2013		40000	Academia de Administrare Publică	ONG	Curricula elaborată participativ, numărul de ore academice / subiecte dedicate transparenței decizionale
		Acțiunea 1.2.1.2: Desfășurarea de instruire comune a reprezentanților autorităților publice centrale locale și societății civile	2014-2015		100000	Academia de Administrare Publică	ONG	Numărul de instruire, numărul de participanți, informație dezagregată în bază de gen, rural/urban, vârstă

	Activitatea 1.2.2: Organizarea evenimentelor de stimulare a participării OSC, mass-media, autorităților publice în procesele decizionale	Acțiunea 1.2.2.1: Organizarea, pe lângă Guvernul Republicii Moldova, a evenimentelor de premiere a OSC, media, autorităților care promovează participarea/participă, sau asigură progresiv transparența decizională.	2013-2015		200000	Cancelaria de Stat	ONG	Numărul de evenimente, număr de premianți, informație dezagregată în bază de gen, rural/urban, vârstă
		Acțiunea 1.2.2.2: Organizarea pe lângă Parlamentul Republicii Moldova a evenimentelor de premiere a OSC care se implică activ în procesul decizional.	2013-2015		200000	Parlamentul Republicii Moldova	Consiliul Național al ONG	Numărul de evenimente, număr de premianți, informație dezagregată în bază de gen, rural/urban, vârstă
		Acțiunea 1.2.2.3: Organizarea evenimentelor pentru a motiva cetățenii să participe în procesul decizional	2013-2015		200000	Autoritățile Publice Centrale și Locale	Consiliul Național al ONG Consiliul Național de Participare	Numărul de evenimente, număr de persoane informate, informație dezagregată în bază de gen, rural/urban, vârstă

Obiectivul Specific 1.3.: Îmbunătățirea mecanismelor existente și adoptarea unor noi măsuri de garantare a transparenței activității atât a ramurii legislative, cât și a celei executive la toate nivelele, de la Parlament și Guvern până la consiliile raionale, locale și la primării								
Nr.	Activitate	Acțiuni	Termen de executare	Surse de finanțare		Responsabili	Parteneri	Indicatori de progres
				bugetare (mii lei)	alte surse (mii lei)			
	Activitatea 1.3.1: Modificarea legislației de bază și a celei conexe pentru a elimina carențele în domeniul asigurării transparenței decizionale	Acțiunea 1.3.1.1: Realizarea studiului privind carențele în domeniul transparenței decizionale și recomandările corespunzătoare	2012		25000	Cancelaria de Stat	ONG	Numărul de recomandări formulate; opinia experților independenți
		Acțiunea 1.3.1.2: Modificarea cadrului normativ privind asigurarea transparenței decizionale și adoptarea	2013			Ministerul Justiției	ONG	Numărul de amendamente elaborate; numărul de amendamente adoptate
	Activitatea 1.3.2: Crearea, la nivel național, a mecanismelor novatoare de promovare a participării OSC în	Acțiunea 1.3.2.1: Utilizarea mecanismelor prevăzute în Planul de Acțiuni pentru un Guvern deschis 2012-2013, în vederea promovării transparenței decizionale	2012-2013			Centrul E-Guvernare Cancelaria de Stat	Consiliul Național de Participare	Numărul de mecanisme utilizate; numărul de utilizatori

procesul decizional								
	Acțiunea 1.3.2.2: Crearea mecanismelor de notificare a ONG privind proiectele de decizii	2012				Cancelaria de Stat	Consiliul Național de Participare	Numărul de ONG care au utilizat mecanismul
	Acțiunea 1.3.2.3: Modificarea Instrucțiunii metodologice de calculare a indicatorilor pentru elaborarea raportului autorității publice privind asigurarea transparenței în procesul decizional, pentru a asigura dezagregarea mai profundă a informației (trasarea numărului de recomandări parvenite de la fiecare ONG, rural/urban, etc.)	2013				Cancelaria de Stat	Consiliul Național de Participare	Informația privind participarea ONG dezagregată în bază de rural/urban, etc
	Acțiunea 1.3.2.4: Utilizarea metodelor novatoare de promovare a participării, inclusiv prin intermediul tehnologiilor web 2	2012-2015				Centrul E-Guvernare Cancelaria de Stat	ONG	Numărul de metode novatoare utilizate

		Acțiunea 1.3.2.5: Actualizarea bazei de date a părților interesate, inclusiv la nivel local și asigurarea accesibilității acestei informații	2012-2015			Autoritățile Publice Centrale și Locale	Consiliul Național de Participare ONG	Accesibilitatea bazelor de date, opinia experților / ONG privind calitatea bazei de date
Activitatea 1.3.3: Crearea, la nivel local, a mecanismelor care să permită accesibilitatea informației privind proiectele de decizii, participarea OSC în procesul decizional, sinteza recomandărilor	Acțiunea 1.3.3.1: Crearea unor platforme de publicare a proiectelor de decizii la nivel local	2013			Autoritățile publice locale	ONG	Ponderea unităților teritoriale administrative de nivelul 1 și 2 care au publicat proiectele de decizii pe platformele create.	
	Acțiunea 1.3.3.2: Elaborarea și aprobarea instrucțiunilor metodologice de implementare a legislației privind transparența în procesul decizional	2013			Cancelaria de Stat Ministerul Justiției,	ONG	Numărul de autorități publice locale care utilizează instrucțiunile metodologice	
	Acțiunea 1.3.3.3: Instituirea unor mecanisme de colectare și compilare a informației	2013			Autoritățile Publice Locale	ONG	Numărul de autorități publice locale care au elaborat rapoarte	

		privind asigurarea transparenței decizionale la nivel local						privind transparența în procesul decizional
Activitatea 1.3.4: Promovarea participării persoanelor cu dizabilități în procesul decizional, prin intermediul asociațiilor obștești care le reprezintă interesele	Acțiunea 1.3.4.1: Organizarea ședințelor de lucru, meselor rotunde, seminarelor, conferințelor cu participarea reprezentanților asociațiilor obștești și a persoanelor cu dizabilități în vederea identificării soluțiilor pentru sporirea participării persoanelor cu dizabilități în procesul decizional.	2012-2015		100000	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Numărul de ședințe de lucru, mese rotunde, seminare, conferințe organizate Numărul de recomandări formulate Numărul de recomandări acceptate / aprobate	
	Acțiunea 1.3.4.2: Implicarea în procesul decizional a asociațiilor obștești care reprezintă interesele persoanelor cu dizabilități	2013-2015		50000	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei Cancelaria de Stat	ONG	Numărul de asociații obștești care au participat în procesul decizional	

Obiectivul General 2: Promovarea și consolidarea durabilității financiare a Societății Civile

Obiectivul Specific 2.1.: Încurajarea participării cetățenilor și a sectorului privat în susținerea Societății Civile

Nr.	Activitățile pentru realizarea Obiectivului Specific	Acțiunile pentru implementarea Activității	Termen de executare	Surse de finanțare		Responsabili	Parteneri	Indicatori de progres
				bugetare (mii lei)	alte surse (mii lei)			
	Activitatea 2.1.1 Asigurarea dreptului la direcționarea unei părți din impozitul pe venit (2%) al persoanei fizice și juridice către organizațiile necomerciale deținătoare ale statutului de utilitate publică	Acțiunea 2.1.1.1: Elaborarea studiului de politici cu privire la mecanismele specifice de implementare a direcționării unei părți din impozit	2012-2013		20000	Ministerul Finanțelor, CReDO, Expert-Grup	Consiliul ONG	Propunerea de politică publică cu opțiunile de implementare prezentate
		Acțiunea 2.1.1.2: Elaborarea modificărilor legislative și normative în vederea implementării opțiunii de politici recomandate și a notei informative	2013			Ministerul Finanțelor, CReDO	Consiliul ONG	Proiectul de modificare legislativă și normativă avizat de autoritățile relevante și aprobat de Guvern
		Acțiunea 2.1.1.3: Examinarea și adoptarea modificărilor legislative și normative	2013			Comisia finanțe, buget și economie, Parlamentul RM	Consiliul ONG	Proiectul de modificare legislativă și normativă este examinat și

								avizat în comisiile permanente și adoptat de către parlamentul RM cu punere în aplicare din 01.2014
		Acțiunea 2.1.1.4: Desfășurarea campanii de informare națională despre aplicarea legii direcționării și instruire pentru beneficiarii și implementării legii	2014-2015		200000	Inspectoratul Fiscal, Consiliul ONG	Consiliul ONG	Număr de spoturi publicitare elaborate și plasate Numărul de materiale informaționale elaborate și distribuite, www.2%.md elaborat și conține toate informații releante, numărul de seminare regionale cu reprezentării inspectoratelor fiscale pentru informare

								realizate
		Acțiunea 2.1.1.5: Elaborarea studiilor anuale de politici ex-post de implementare a politicii și discutarea rezultatelor acestora	2014		40000	Ministerul Finanțelor, CReDO, Expert- Grup	Consiliul ONG	Studiul elaborat și prezentat pentru discuții, modificări și îmbunătățiri operate
Activitatea 2.1.2 Eficientizarea mecanismului de deducere a donațiilor și extinderea mecanismului pentru persoanele fizice		Acțiunea 2.1.2.1: Elaborarea modificărilor legislative și normative în vederea implementării opțiunii de politici recomandate și a notei informative	2012			Ministerul Finanțelor,	Consiliul ONG	Proiectul de modificare legislativă și normativă avizat de autoritățile relevante și aprobat de Guvern
		Acțiunea 2.1.2.2: Examinarea și adoptarea modificărilor legislative și normative	2013			Comisia finanțe, buget și economie, Parlamentul RM	Consiliul ONG	Proiectul de modificare legislativă și normativă este examinat și avizat în comisiile permanente și adoptat de către parlamentul RM cu punere în aplicare din 01.2014

		Acțiunea 2.1.2.3: Elaborarea studiilor anuale de politici ex-post de implementare a politicii și discutarea rezultatelor acestora	2015		40000	Ministerul Finanțelor,	Consiliul ONG	Studiul elaborat și prezentat pentru discuții, modificări și îmbunătățiri operate
Activitatea 2.1.3 Eliminarea restricțiilor de desfășurare a activităților economice, cu condiția respectării legislației în vigoare		Acțiunea 2.1.3.1: Elaborarea modificărilor legislative și normative în vederea implementării opțiunii de politici recomandate și a notei informative	2012			Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei Ministerul Justiției Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Consiliul ONG	Proiectul de modificare legislativă și normativă avizat de autoritățile relevante și aprobat de Guvern
		Acțiunea 2.1.3.2: Examinarea și adoptarea modificărilor legislative și normative	2013			Comisia finanțe, buget și economie, Parlamentul RM	Consiliul ONG	Proiectul de modificare legislativă și normativă este examinat și avizat în comisiile permanente și adoptat de către parlamentul RM cu punere în aplicare din 01.2014
		Acțiunea 2.1.3.3:	2015		40000	Ministerul	Consiliul	Studiul elaborat

		Elaborarea studiilor anuale de politici ex-post de implementare a politicii și discutarea rezultatelor acestora				Finanțelor	ONG	și prezentat pentru discuții, modificări și îmbunătățiri operate
Activitatea 2.1.4 Valorificarea antreprenoriatului social și instituirea de facilități corespunzătoare	Acțiunea 2.1.4.1:	Elaborarea studiului de politici cu privire la mecanismele specifice de facilitare a antreprenoriatului social	2012		25000	Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei, Ministerul Justiției, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Consiliul ONG	Propunerea de politică publică cu opțiunile de implementare prezentate
	Acțiunea 2.1.4.2:	Elaborarea modificărilor legislative și normative în vederea implementării opțiunii de politici recomandate și a notei informative	2012			Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei, Ministerul Justiției, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Consiliul ONG	Proiectul de modificare legislativă și normativă avizat de autoritățile relevante și aprobat de Guvern
	Acțiunea 2.1.4.3:	Examinarea și adoptarea modificărilor legislative și normative	2013			Comisia finanțe, buget și economie, Parlamentul RM	Consiliul ONG	Proiectul de modificare legislativă și normativă este examinat și avizat în comisiile permanente și adoptat de către

								parlamentul RM cu punere în aplicare din 01.2014
		Acțiunea 2.1.4.4:	2014		40000	Ministerul Finanțelor	Consiliul ONG	Studiul elaborat și prezentat pentru discuții, modificări și îmbunătățiri operate
		Elaborarea studiilor anuale de politici ex-post de implementare a politicii și discutarea rezultatelor acestora						

Obiectivul Specific 2.2.: Consolidarea accesului și participării societății civile la implementarea politicilor de stat, prin intermediul contractării sociale								
Nr.	Activitate	Acțiuni	Termen de executare	Surse de finanțare		Responsabili	Parteneri	Indicatori de progres
				bugetare (mii lei)	alte surse (mii lei)			
	Activitatea 2.2.1.: Instituirea mecanismului pentru contractarea directă a OSC, în domeniul serviciilor și lucrărilor publice	Acțiunea 2.2.1.1: Realizarea Studiului privind oportunitățile de contractare a OSC, în domeniul serviciilor și lucrărilor publice.	2013		25000	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei Ministerul Finanțelor	ONG	Studiul include bune practici în domeniul contractării sociale, recomandări privind modificarea cadrului legislativ și

								normativ
		Acțiunea 2.2.1.2: Elaborarea modificărilor legislative necesare pentru contractarea directă a OSC în domeniul serviciilor și lucrărilor publice	2013			Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Finanțelor, Ministerul Justiției	ONG	Numărul de amendamente propuse Opinia experților independenți privind amendamentele propuse
		Acțiunea 2.2.1.3: Elaborarea studiilor anuale de politici ex-post de implementare a politicii și discutarea rezultatelor acestora	2014-2015		40000	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Studiile anuale oferă analiză comparativă a calității, costurilor și satisfacția beneficiarilor
	Activitatea 2.2.2.: Dezvoltarea capacităților pentru autoritățile care implementează contractarea socială	Acțiunea 2.2.2.1: Instruirea autorităților care implementează contractarea socială	2014-2015		200000	Ministerul Finanțelor, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Studiul examinează practicile regionale și internaționale

	Activitatea 2.2.3.: Promovarea bunelor practici în contractarea socială	Acțiunea 2.2.3.1: Organizarea de evenimente (atelierelor de lucru, mese rotunde, conferințe) privind contractarea socială a OSC	2014-2015		20000	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Numărul de evenimente, numărul de participanți, informație dezagregată în bază de gen, rural/urban, tipul instituției
--	--	--	-----------	--	-------	---	-----	---

Obiectivul Specific 2.3.: Crearea mecanismelor pentru susținerea OSC de către Stat								
Nr.	Activitate	Acțiuni	Termen de executare	Surse de finanțare		Responsabili	Parteneri	Indicatori de progres
				bugetare	alte surse			
				(mii lei)	(mii lei)			
	Activitatea 2.3.1. Asigurarea accesului OSC la fondurile și programele de finanțare publică prin extinderea și/sau îmbunătățirea mecanismelor existente și identificarea unor instrumente suplimentare	Acțiunea 2.3.1.1: Elaborarea studiului de politici cu privire la mecanismele de programe de finanțare a OSC	2012		25000	Ministerul Finanțelor, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Mediului	Consiliul ONG	Studiul elaborat și discutat cu beneficiarii și factorii decizionali
Acțiunea 2.3.1.2: Elaborarea modificărilor legislative și normative în vederea implementării opțiunii de politici		2013			Ministerul Finanțelor, Ministerul Protecției Sociale, Familiei și a copilului,	Consiliul ONG	Proiectul de modificare legislativă și normativă avizat de	

		recomandate și a notei informative				Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul mediului		autoritățile relevante și aprobat de Guvern
		Acțiunea 2.3.1.3: Examinarea și adoptarea modificărilor legislative și normative	2013			Comisia finanțe, buget și economie, Parlamentul RM	Consiliul ONG	Proiectul de modificare legislativă și normativă este examinat și avizat în comisiile permanente și adoptat de către parlamentul RM cu punere în aplicare
	Activitatea 2.3.2. Promovarea propunerilor de includere în politica bugetar-fiscală pe termen mediu a amendamentelor ce țin de instituirea mecanismelor de plata (restituire) TVA pentru OSC	Acțiunea 2.3.2.1: Elaborarea studiului de politici cu privire la mecanismele de plată (restituire) a TVA pentru OSC	2013		25000	Ministerul Finanțelor,	Consiliul ONG	Studiul elaborat și discutat cu beneficiarii și factorii decizionali
		Acțiunea 2.3.2.2: Elaborarea modificărilor legislative și normative în vederea implementării opțiunii de politici recomandate și a notei informative	2013			Ministerul Finanțelor,	Consiliul ONG	Proiectul de modificare legislativă și normativă avizat de autoritățile relevante și aprobat de

								Guvern
		Acțiunea 2.3.2.3: Examinarea și adoptarea modificărilor legislative și normative	2014			Comisia finanțe, buget și economie, Parlamentul RM	Consiliul ONG	Proiectul de modificare legislativă și normativă este examinat și avizat în comisiile permanente și adoptat de către parlamentul RM cu punere în aplicare
	Activitatea 2.3.3. Introducerea unor mecanisme instituționale suplimentare pentru susținerea OSC (fonduri specializate și/sau Fondul Național de susținere a societății civile)	Acțiunea 2.3.3.1: Realizarea Studiului privind fezabilitatea introducerii unor mecanisme instituționale suplimentare de susținere a OSC	2013		25000	Ministerul Finanțelor	Consiliul ONG	Studiul elaborat și consultat cu actorii relevanți, examinează posibilitatea instituirii unor fonduri specializate sau a unui Fond Național și oportunitatea transferării unei părți din încasările din loterie către

								OSC din Moldova prin intermediul acestor fonduri
		Acțiunea 2.3.3.2: În funcție de constatări, modificarea cadrului legislativ și normativ pentru a institui mecanisme suplimentare de susținere a OSC	2013			Ministerul Finanțelor Ministerul Justiției Parlamentul Republicii Moldova	Consiliul Național al ONG	Numărul de amendamente elaborate; numărul de amendamente adoptate

Obiectiv Specific 2.4: Promovarea transparenței și responsabilității societății civile								
Nr.	Activitățile pentru realizarea Obiectivului Specific	Acțiunile pentru implementarea Activității	Termen de executare	Surse de finanțare		Responsabili	Parteneri	Indicatori de progres
				bugetare (mii lei)	alte surse (mii lei)			
	Activitatea 2.4.1: Promovarea ajustării standardelor naționale de contabilitate și raportare financiară pentru rezultatele activității OSC	Acțiunea 2.4.1.1: Elaborarea studiului de politici cu privire la cerințele pentru standarde de contabilitate necomerciale în baza bunelor practici din țările din Europa	2012		25000	Ministerul Finanțelor, CReDO, Asociația contabililor ACAP	Consiliul ONG	Studiul elaborat și discutat cu beneficiarii și factorii decizionali
		Acțiunea 2.4.1.2: Elaborarea standardului	2013		25000	Ministerul Finanțelor,	Consiliul	Proiectul de modificare

		de contabilitate necomercial și a modificărilor la Codul Fiscal					ONG	legislativă și normativă avizat de autoritățile relevante și aprobat de Guvern
		Acțiunea 2.4.1.3: Examinarea și adoptarea modificărilor legislative și normative	2014			Ministerul Finanțelor, Comisia finanțe, buget și economie, Parlamentul RM	Consiliul ONG	Proiectul de modificare legislativă și normativă este examinat și avizat în comisiile permanente și adoptat de către parlamentul RM cu punere în aplicare, adoptarea de Ministerul finanțelor a Standardului de contabilitate necomercial
		Acțiunea 2.4.1.4: Desfășurarea campanii de informare națională despre aplicarea	2014		100 000 lei	Consiliul ONG	Consiliul ONG	Numărul de spoturi publicitare elaborate și

		standardului de contabilitate necomercial						plasate pentru informare, Numărul de materiale informaționale pentru beneficiarii legii elaborate și distribuite, Numărul de seminare regionale cu reprezentării inspectoratelor fiscale pentru informare realizate, 10 seminare pentru organizațiile necomerciale
	Activitatea 2.4.2: Introducerea unei perioade de grațiere a OSC, pentru a se conforma standardelor de contabilitate fără a fi supuse amenzilor sau penalităților pentru omisiunile	Acțiunea 2.4.2.1: Elaborarea studiului de politici cu privire la necesitatea și aplicarea perioadei de grațiere	2012		10 000 lei	Ministerul Finanțelor,	Consiliul ONG	Studiul elaborat și discutat cu beneficiarii și factorii decizionali
		Acțiunea 2.4.2.2: Elaborarea modificărilor	2012			Ministerul Finanțelor,	Consiliul ONG	Proiectul de modificare

	anterioare	legislative și normative						legislativă și normativă avizat de autoritățile relevante și aprobat de Guvern
	Activitatea 2.4.3: Promovarea Codului de etică și de conduită a organizațiilor necomerciale	Acțiunea 2.4.3.1: Formarea Consiliului pentru etică al Consiliului ONG	2012			Consiliul ONG	ONG	Regulamentul Consiliului de etică elaborat, www.consiliul.org.md , actualizat conținând info despre Codul de etică
		Acțiunea 2.4.3.2: Desfășurarea campaniei de informare națională despre Codul de etică	2012-2013			Consiliul ONG	ONG	Numărul spoturi publicitare elaborate și plasate pentru informare, numărul de materiale informaționale elaborate și distribuite, 5 seminare regionale cu reprezentării inspectoratelor

								fiscale pentru informare realizate, 10 seminare pentru organizațiile necomerciale
		Acțiunea 2.4.3.3: Examinarea de către Consiliul de etică a cazurilor și plîngerilor	2013			Consiliul ONG	ONG	Numărul de cazuri examinate
	Activitatea 2.4.4: Promovarea dezvoltării societății civile în Republica Moldova	Acțiunea 2.4.4.1: Realizarea studiului privind starea societății civile în Republica Moldova	2015		40000	Unitatea Responsabilă de cooperarea cu Societatea Civilă	Consiliul ONG	Studiul examinează minuțios aspecte ce țin de participarea OSC în procesele decizionale, durabilitatea financiară a OSC, implicarea OSC în activități de educație și voluntariat
		Acțiunea 2.4.4.2: Elaborarea unor instrumente de colectare și sintetizare a informației	2013-2014			Biroul Național de Statistică	Consiliul ONG	Numărul de recomandări propuse, numărul de

		cu privire la societatea civilă						recomandări aprobate. Opinia experților independenți
		Acțiunea 2.4.4.3: Modificarea legislației în vederea asigurării transparenței și responsabilității OSC				Ministerul Justiției	ONG	

Obiectivul general 3: Dezvoltarea spiritului civic activ și a voluntariatului

Obiectivul Specific 3.1.: Ajustarea cadrului legislativ și normativ de bază și conexe în concordanță cu recomandările europene, Legea Voluntariatului, Regulamentul de aplicare a Legii Voluntariatului

Nr.	Activitate	Acțiuni	Termen de executare	Surse de finanțare		Responsabili	Parteneri	Indicatori de progres
				bugetare (mii lei)	alte surse (mii lei)			
	Activitatea 3.1.1.: Ajustarea cadrului normativ de bază în conformitate cu standardele Internaționale și Europene în domeniul	Acțiunea 3.1.1.1: Ajustarea Legii Voluntariatului și a Regulamentului de aplicare a Legii Voluntariatului (inclusiv din perspectiva voluntariatului internațional și păstrării	2015			Ministerul Tineretului și Sportului	Secretariatul Coaliției pentru promovarea legii și activităților de voluntariat	Numărul de recomandări formulate; opinia experților independenți

voluntariatului	datelor cu privire la voluntariat)							
	Acțiunea 3.1.1.2: Elaborarea Regulamentului de funcționare a Comisiei de certificare și control privind îndeplinirea standardelor minime de calitate de către instituțiile gazdă	2012				Ministerul Tineretului și Sportului	Secretariatul Coaliției pentru promovarea legii și activităților de voluntariat	Regulamentul aprobat include prevederi privind secretariatul comisiei; modelul formularului de aplicare pentru obținerea statutului de instituție de instituție gazdă; chestionar de evaluare a îndeplinirii standardelor minime de calitate
	Acțiunea 3.1.1.3: Elaborarea nomenclatorului care stabilește domeniile de pregătire profesională corespunzătoare fiecărui domeniu de utilitate publică, în vederea acordării creditelor educaționale și a vechimii	2013				Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Secretariatul Coaliției pentru promovarea legii și activităților de voluntariat	Opinia experților privind nomenclatorul adoptat Numărul de beneficiari

		în muncă.						
Activitatea 3.1.2. Edificarea mecanismelor necesare pentru ajustarea cadrului normativ conex, pentru a fi în concordanță cu Legea Voluntariatului, Regulamentul de aplicare a Legii Voluntariatului și recomandările europene	Acțiunea 3.1.2.1: Modificarea cadrului normativ conex pentru a include mecanismul de recunoaștere a perioadei de prestare a voluntariatului ca experiență și vechime în muncă	2013				Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Secretariatul Coaliției pentru promovarea legii și activităților de voluntariat	Numărul de recomandări formulate; numărul de recomandări adoptate/aprobate
	Acțiunea 3.1.2.2: Elaborarea listei complete a domeniilor de utilitate publică și a activităților de utilitate publică aferente acestora	2012				Ministerul Justiției, Comisia de Certificare privind utilitatea publică	Secretariatul Coaliției pentru promovarea legii și activităților de voluntariat	Lista elaborată include domeniile corespunzătoare de utilitate publică incluzând exemple de activități de utilitate publică corespunzătoare
	Acțiunea 3.1.2.3: Ajustarea cadrului normativ conex pentru a include mecanisme de abilitare a cetățeni străini să efectueze activități de voluntariat (inclusiv prin facilitarea obținerii vizei de intrare în Republica Moldova și a vizei de reședință pe durata desfășurării activității de	2013				Ministerul Afacerilor Externe, Biroul Migrațiune și Azil (Ministerul Afacerilor Interne)	Secretariatul Coaliției pentru promovarea legii și activităților de voluntariat	Opinia experților independenți privind amendamentele adoptate Numărul de cetățeni străini care au beneficiat de

		voluntariat)						posibilitatea de a efectua activități de voluntariat în baza amendamentelor
		Acțiunea 3.1.2.4: Ajustarea cadrului normativ conex privind participarea studenților în activități de voluntariat european și internațional, precum și privind aplicarea măsurilor de stimulare a voluntariatului în rândul studenților.	2013			Ministerul Educației	Secretariatul Coaliției pentru promovarea legii și activităților de voluntariat	Regulamentele interne ale Ministerului Educației includ prevederi ce țin de participarea studenților în activități de voluntariat european și internațional, precum și privind aplicarea măsurilor de stimulare a voluntariatului în rândul studenților Numărul de studenți care au

								beneficiat de aceste ajustări
		Acțiunea 3.1.2.5: Elaborarea mecanismelor și ajustarea cadrului normativ conex privind rambursarea și scutirea de la plata impozitului pe venit a cheltuielilor voluntarilor aferente activităților de voluntariat	2012			Ministerul Finanțelor Inspectoratul Fiscal	Secretariatul Coaliției pentru promovarea legii și activităților de voluntariat	Opinia experților independenți privind amendamentele adoptate Există prevederi normative și formular standardizat privind rambursarea cheltuielilor voluntarilor Numărul de instituții gazdă și voluntari care au beneficiat de aceste amendamente

		Acțiunea 3.1.2.6: Elaborarea mecanismelor și formularelor statistice de raportare pentru instituțiile gazdă privind activitatea de voluntariat	2014			Biroul Național de Statistică	Secretariatul Coaliției pentru promovarea legii și activităților de voluntariat	Opinia instituțiilor gazdă privind formularele aprobate Numărul de instituții gazdă care au raportat în baza formularelor statistice aprobate
		Acțiunea 3.1.2.7: Elaborarea mecanismelor și ajustarea cadrului normativ conex privind ocuparea forței de muncă pentru a se folosi atât forța de muncă angajată cât și voluntară, precum și implicarea șomerilor în activități de voluntariat	2013-2014			Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM)	Secretariatul Coaliției pentru promovarea legii și activităților de voluntariat	Opinia experților independenți Existența unui mecanism de consiliere și asistență a persoanelor care nu găsesc loc de muncă pentru a face voluntariat; existența unui mecanism de implicare a

								șomerilor, inclusiv a celor aflați în șomaj tehnic în activități de voluntariat
--	--	--	--	--	--	--	--	---

Obiectivul Specific 3.2.: Dezvoltarea și promovarea voluntariatului prin intermediul principalelor structuri naționale ale infrastructurii de voluntariat								
Nr.	Activitate	Acțiuni	Termen de executare	Surse de finanțare		Responsabili	Parteneri	Indicatori de progres
				bugetare (mii lei)	alte surse (mii lei)			
	Activitatea 3.2.1. Crearea principalelor structuri a infrastructurii de voluntariat și planificarea mării numărului acestora	Acțiunea 3.2.1.1: Crearea Grupului de lucru național consultativ pe domeniul voluntariat și a rețelei de grupuri de lucru consultative locale din domeniul voluntariat	2013			Autoritățile Publice Centrale	Secretariatul Coaliției pentru promovarea legii și activităților de voluntariat	Opinia experților independenți Diversitatea grupului de lucru
		Acțiunea 3.2.1.2: Sprijinirea înființării unui Centru Național de Voluntariat independent, inclusiv a Școlii Naționale a Coordonatorilor de Voluntari	2012-2013		100000	Autoritățile Publice Centrale	Secretariatul Coaliției pentru promovarea legii și activităților de	Opinia experților independenți Numărul de beneficiari

							voluntariat	
		Acțiunea 3.2.1.3: Dezvoltarea a 3 centre regionale de voluntariat și planificarea măririi numărului acestora	2014-2015		300000	Autoritățile Publice Centrale	Secretariatul Coaliției pentru promovarea legii și activităților de voluntariat	Numărul de centre dezvoltate Numărul de beneficiari
Activitatea 3.2.2. Promovarea educației în spiritul voluntariatului	Acțiunea 3.2.2.1: Elaborarea unei curriculum de bază pe voluntariat pentru instruirea coordonatorilor de voluntari și a studenților din instituțiilor de învățământ superior	2012			Ministerul Educației	Secretariatul Coaliției pentru promovarea legii și activităților de voluntariat	Opinia experților independenți privind calitatea curriculum	
	Acțiunea 3.2.2.2: Stabilirea modalității de recunoaștere de către stat a instruirii coordonatorilor de voluntari în cadrul Școlii Naționale a Coordonatorilor de Voluntari	2013-2014			Ministerul Tineretului și Sportului	Secretariatul Coaliției pentru promovarea legii și activităților de voluntariat	Numărul de coordonari de voluntari certificați	

Activitatea 3.2.3. Realizarea bazei naționale de date de voluntariat.	Acțiunea 3.2.3.1: Adaptarea paginii web <i>www.cnv.md</i> ca bază națională de date de voluntariat și conectarea printr-un program a site-urilor instituțiilor / organizațiilor care obțin statut de instituție gazdă activității de voluntariat.	2012-2013		20000	Ministerul Tineretului și Sportului	Secretariatul Coaliției pentru promovarea legii și activităților de voluntariat	Pagina web conține informații referitoare la ofertele și solicitările de voluntariat Numărul de accesări Număr de beneficiari
	Acțiunea 3.2.3.2: Crearea unui modul de interconectare a bazei de date de pe site-ul <i>www.cnv.md</i> la baza de date națională privind ocuparea forței de muncă a Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM)	2013-2014			Ministerul Tineretului și Sportului Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM)	Secretariatul Coaliției pentru promovarea legii și activităților de voluntariat Centrul de Guvernare Electronică	Pagina web este interconectată cu baza națională de date privind ocuparea forței de muncă Numărul de accesări Număr de beneficiari

Activitatea 3.2.4. Promovarea beneficiilor potențiale ale voluntariatului	Acțiunea 3.2.4.1: Organizarea Săptămâni Naționale a Voluntariatului, a Festivalului Voluntarilor și a Conferinței Naționale a Voluntariatului	2012-2015		50000	Ministerul Tineretului și Sportului	Secretariatul Coaliției pentru promovarea legii și activităților de voluntariat	Numărul de evenimente organizate Numărul de participanți
	Acțiunea 3.2.4.2: Desfășurarea de campanii media de implicare a voluntariatului pe diverse domenii	2013-2015		300000	Ministerul Tineretului și Sportului	Secretariatul Coaliției pentru promovarea legii și activităților de voluntariat	Numărul de evenimente organizate Numărul de participanți Opinia participanților
	Acțiunea 3.2.4.3: Elaborarea și promovarea <i>Codului etic al voluntarului</i> care să includă standarde etice și principii de implicare.	2013-2014		20000	Ministerul Tineretului și Sportului	Secretariatul Coaliției pentru promovarea legii și activităților de voluntariat	Opinia experților independenți privind codul etic Numărul de entități care au subscris codului etic

	Acțiunea 3.2.4.4: Elaborarea și promovarea <i>Codului de bune practici pentru consultanță și idei in domeniul voluntariatului.</i>	2013-2014		20000	Ministerul Tineretului și Sportului	Secretariatul Coaliției pentru promovarea legii și activităților de voluntariat	Opinia experților independenți privind codul etic Numărul de entități care au utilizat Codul de bune practici
	Acțiunea 3.2.4.5: Realizarea studiului privind combaterea și reducerea sărăciei prin activități de voluntariat.	2014		25000	Ministerul Tineretului și Sportului	Secretariatul Coaliției pentru promovarea legii și activităților de voluntariat	Opinia experților independenți privind studiul
	Acțiunea 3.2.4.6: Elaborarea de studii pentru promovarea de politici publice pentru fiecare tip de voluntariat	2012-2014		125000	Ministerul Tineretului și Sportului	Secretariatul Coaliției pentru promovarea legii și activităților de voluntariat	Numărul de studii realizate pe fiecare tip de voluntariat inclusiv voluntariatul tinerilor; voluntariatul internațional; voluntariatul sportiv;

								voluntariatul cultelor (religios); voluntariatul vârstnicilor 50+; voluntariatul de grup (familiar, școlar etc.), voluntariatul spontan (de tipul „Hai Moldova!”).
		Acțiunea 3.2.4.7: Asigurarea de carnet de voluntar și registre de voluntariat pentru instituțiile-gazdă	2012-2015			Ministerul Tineretului și Sportului	Secretariatul Coaliției pentru promovarea legii și activităților de voluntariat	Numărul de carnet de voluntar tipărite; numărul de registre de evidență a voluntarilor tipărite; numărul de registre de evidență a contractelor de voluntariat și a certificatelor nominale de voluntariat tipărite; numărul de

								registre de evidență a carnetelor de voluntar tipărite
--	--	--	--	--	--	--	--	--

Obiectivul Specific 3.3. Promovarea educației civice

Nr.	Activitate	Acțiuni	Termen de executare	Surse de finanțare		Responsabili	Parteneri	Indicatori de progres
				bugetare (mii lei)	alte surse (mii lei)			
	Activitatea 3.3.1: Evaluarea curriculei „Educație civică” din perspectiva transparenței decizionale, accesului la informație, participării și calității de predare	Acțiunea 3.3.1.1: Elaborarea Studiului privind corespunderea curriculei școlare cu principiile participării democratice	2015			Ministerul Educației	ONG	Opinia experților independenți privind aspectele cuprinse în studiu
		Acțiunea 3.3.1.2: În funcție de constatările acțiunii 3.3.1.1, elaborarea modificărilor curriculei școlare	2015			Ministerul Educației	ONG	Numărul de modificări propuse; numărul de modificări acceptate
		Acțiunea 3.3.1.3: Instruirea profesorilor în domeniul cetățeniei democratice, participării,	Anual 2012-2015		200000	Ministerul Educației	ONG	Numărul de instruiți destășurate Numărul de

		transparenței decizionale						persoane instruite Rezultatele pre- și post- testare
Activitatea 3.3.2: Promovarea implicării mass-media în procesul de facilitare a transparenței decizionale	Acțiunea 3.3.2.1: Instruirea jurnaliștilor în domeniul transparenței decizionale	2013		100000	Academia de Administrare Publică	ONG	Numărul de instruiți desfășurate Numărul de jurnaliști instruiți	
	Acțiunea 3.3.2.2: Realizarea studiului privind oportunitatea publicării în mass-media a anunțurilor privind inițierea consultărilor pe proiecte de decizii	2013		25000	Cancelaria de Stat	ONG	Opinia experților independenți, numărul de practici pozitive reflectate	
	Acțiunea 3.3.2.3: Desfășurarea unor acțiuni de promovare a publicării în mass-media a informației privind transparența decizională	2013-2015		200000	Autoritățile administrație publice centrale și locale	ONG	Numărul de acțiuni/evenimente desfășurate Numărul de anunțuri privind transparența decizională publicate prin intermediul	

								mass-media
Activitatea 3.3.3. Instiuirea unui sistem robust de recunoaștere a educației non-formale	Acțiunea 3.3.3.1: Realizarea studiului privind practicile internaționale și regionale de recunoaștere a educației non-formale	2012		25000	Autoritățile Publice Centrale	Consiliul Național al Tineretului din Moldova	Studiul include informație privind numărul de bune practici examinate Opinia experților privind recomandările studiului	
	Acțiunea 3.3.3.2: Modificarea legislației pentru a institui sistemul național de validare a educației non-formale	2013			Autoritățile Publice Centrale	Consiliul Național al Tineretului din Moldova	Numărul de recomandări formulate Numărul de recomandări aprobate și adoptate	
Activitatea 3.3.4. Promovarea educației non-formale (ENF)	Acțiunea 3.3.4.1: Desfășurarea evenimentelor de informare și conștientizare publică privind mecanismul național de recunoaștere a educației	2013-2015		100000	Autoritățile Publice Centrale	Consiliul Național al Tineretului din Moldova	Numărul de evenimente organizate	

Planul de acțiuni se consideră parte componentă a Strategiei și oferă o imagine comprehensivă asupra modului de implementare a ei din perspectiva părților responsabile, resurselor financiare, a termenilor, precum și a indicatorilor de progres.

Dezvoltarea durabilă a societății civile reprezintă o condiție esențială pentru consolidarea valorilor fundamentale ale culturii democratice participative în Republica Moldova, întru racordarea la standardele și normele internaționale ale statelor cu democrație avansată.

Deputați în Parlament

Liliana PALIHOVICI

Vladimir SAHARNEANU

Gheorghe MOCANU